

A karteljavaslat és a »protekciós kereskedők«

A szociáldemokraták külön javaslata a kartelek kilengései ellen — Interpelláció a rokkantjárulékokról

Budapest, január 28. A képviselőház szerdai ülésén megkezdte a karteljavaslat általános vitáját. Napirend előtt Lukács György szólalt fel a genfi tárgyalások és a népek önrendelkezési joga tárgyában. A világ közvéleményének el kell ismernie, hogy a népek önrendelkezési joga mindinkább tért foglal az emberek mentalitásában. Mint ilyen kedvező jelenségre, hivatkozik arra, hogy a Népszövetség kitűzte a leszerelési tárgyalások időpontját, a kisebbségi panaszok már nem kerülnek a papírkosárba és a Népszövetség ülésein már fel lehet szólni a békeszerződések revíziója érdekében. Ha idejekorán nem orvosolják azokat a brutális sérelmeket, amelyeket a párisi környéki békék okoztak, bekövetkezik az erők olyan elemi kitörése, amely egy még barzalmasabb világháborúhoz fog vezetni. A háború befejezése óta eltelt évtized azonban bebizonyította azt, hogy Magyarországot kizárólag a viszonyok ellenállhatatlan ereje sodorta bele ebbe a háborúba, amelyről semmi várnivalója nem volt és elérkezett az ideje annak is, hogy a franciák végre megismerjék a valóságot. Bizunk és várjuk annak bekövetkezését, hogy a francia nemzet, a nagy tradíciókhoz hiven, megadja nekünk azt az elégtételt, amelyet joggal elvárunk.

Ezután áttértek a karteljavaslat tárgyalására. Elsőnek Baracs Marcel szólalt fel. Elesen bírálta a kartelek működését és árpolitikáját és kifogásolta, hogy a kormány már régebben nem avatkozott bele a kartelek ügyeibe. Nem helyesli, hogy az árdrágítók ellen hozott törvényeket csak a piaci árúson és a vendéglősökön alkalmazzák, ellenben a karteleteket nem rendszabályozzák meg. A kartelbíróságok működésében nem bizik. Nem helyesli azt, hogy a törvény a kormánynak olyan sok jogot és felhatalmazást ad s ezzel szemben a karteleteknek semmi joguk sincs. A kartelbíróság csak papíron fog megmaradni, mert a kormánynak azonkívül is elég hatalma lesz arra, hogy a karteleteket térdre kényszerítse. Beszéde végén élesen kifogásolta a javaslatnak azt a szakaszát, amely a piaci vásárlások megengedése ellen irányul. Ezzel a szakasszal az árdrágítókat akarják megnyerni, csupán ezért került a javaslatba.

Farkas Elemér vázolta a kapitalizmus fejlődését és hangoztatta, hogy a vallási és nemzeti érzés kifejlődése jó hatással volt a kapitalizmusra. Grieger Miklós: Ezt tudom! Hogy fér össze a vallás, a nemzeti érzés és a nagytőke?

Farkas Elemér: El kell ismerni, hogy a kapitalizmus kinövésében sok könnyet és szenvedést hozott, de állandó küzdelemben van a marxizmussal és erősíti a vallási és a nemzeti érzést. A karteletek túlzásait korlátok közé kell szorítani. A mai Magyarország népét csak nagyszabású iparosítással lehet eltartani, éppen ezért szükség van a gyár-iparra és a külföldi tőkére.

Propper Sándor rámutatott arra, hogy akkor, amikor a kormány a magyar gazdasági életet meg akarja menteni, nem karteljavaslatra kellene a Ház elé jönnie, hanem más szociális javaslatokkal. A tárgyalás alatt álló javaslatból az agráriusoknak nem lesz hasznuk, a javaslat előnyeit csak néhány tucat ember fogja érezni, a karteletek ezután is kizsákmányolják a fogyasztókat. Ezután ismertette azt a javaslatot, amelyet a szociáldemokrata párt dolgozott ki és megállapította, hogy az ő javaslatuknak az a célja, hogy mélyreható rendszabályokkal megszüntesse a karteletek káros kilengéseit. Nem állja meg a helyét az az állítás, hogy Magyarországon iparellenesség hangulat van. Ezzel szemben tény az, hogy nálunk iparellenesség helyzettől lehet beszélni, mert a kormánynak nem fordít elég gondot az ipar fejlesztésére.

Ezután

áttértek az interpellációkra.

Egyes protekciós kereskedők részére biztosított kiváltságok tárgyában interpellált Sándor Pál. A kereskedelmi minisztert kereskedelemellenes szándékkal vádolta meg. Egyes kiváltságos kereskedőszövetkezeteknek kedvezményeket juttatott, nem-hogy hozzájárult volna az egyes szakmák válságának megoldásához, hanem ellenkezőleg, az illető szakmák állami támogatásával segítette elő a nagykereskedelem kikapcsolását. Kérdi a minisztert, mi indította őt arra, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara óvása ellenére megszavazta a kereskedők árubeszerző szövetkezete számára a 300 ezer pengős veszteségi garanciát.

Bud János kereskedelemügyi miniszter válaszában tiltakozott az ellen, mintha politikájában kereskedelemellenes tendenciák vezetnék. Kereskedői tömörüléseket igyekezett elősegíteni, ez azonban

nem jelenti azt, mintha privilegizálni akart volna bizonyos kereskedőket. Tévedett Sándor Pál abban, hogy 300 ezer pengős veszteségi garanciát vállalt a kormány az említett kereskedők csoportosításánál. Erről nem volt szó, a pénzt nem kapták meg a kereskedők, az egy pénztárcánál van elhelyezve és az állam teljesen biztosítva van a pénze elvesztésével szemben.

Kéthly Anna

Szakadás a Heimwehr-ben

Stiedle csapatai Starhembergék ellen

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Bécsből jelentik: A Heimwehr-szövetségben szakadás történt. A szövetség két csoportja: a Starhemberg vezetése alatt álló nemzeti szocialisták és a Stiedle vezetése alatt álló keresztényszociális csoport között súlyos nézeteltérések merültek fel, amelyek a keresztényszociális csoport kiválasztására vezettek. Tirol, Vorarlberg, a nyugatmagyarországi és Bécs város Heimwehr-szervezetei a vonatvédelmi szer-

a hadirokkantak, özvegyek és árvák járulékának kifizetése és e körül való visszaélések ügyében interpellálta meg a népjóléti minisztert. Interpellációjában a kiskundorozsmai esetet hivatkozott.

Ernst Sándor népjóléti miniszter válaszában kijelentette, hogy a kiskundorozsmai ügyet nem ismeri, központi vizsgálóbiztost fog kiküldeni, akiknek kötelessége lesz az ügyet kivizsgálni.

Kabók Lajos: Interpellációjában a kilakoltatások kiméletes végrehajtását kérte.

Ernst Sándor népjóléti miniszter: A miniszteri biztos a kilakoltatásokat nem engedi meg indokolatlanul és mindenben kimélettel jár el. A népjóléti minisztérium vigyáz arra, hogy önhibáján kívül senki sem maradjon lakás nélkül.

Az ülés négy óra után ért véget.

vezettel együtt kimondották, hogy nem ismerik el a Heimwehr mostani vezetésének illetékességét és bizalmatlansággal viseltetnek Starhemberg herceg iránt. Az említett szervezetek független munkaközösséget alakítottak és kijelentették, hogy amíg a Heimwehr mai vezetősége, elsősorban Starhemberg herceg nem adja be lemondását, nem ismerik el kötelezőnek a Heimwehr utasításait.

A beteg géplakatos kiirtással fenyegette családját, szerdán felakasztotta magát

(A Délmagyarország munkatársától.) Szerdán délelőtt a Veresács-ucca 27. számú házban Horváth Ferenc 48 éves géplakatos a padláson felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, halott volt.

Igy szólt az a szűkszavú rendőri jelentés, amit az alsóvárosi őrszobából továbbítottak a központi ügyeletre, ahonnan a jelentés vétele után dr. Dedk Ferenc rendőrfogalmazó és dr. Ács Sándor tisztifőorvos szálltak ki a helyszínre.

Horváth Ferenc száradó paprikafüzérek között, arccal a földre bukva feküdt a padláson, kezén, nyakán, ingén megalvadt vérnyomok. A géplakatos csinos kis házban lakott feleségével és 13 éves, harmadik polgáriba járó leányával. Hat hold földjük volt, szerényen éldegéltek. Az életerős ember egy hét óta feltűnően megváltozott. Az volt a rögeszméje, hogy tönkretették, nem hagyják nyugodtan élni. Pedig szinte senkivel sem volt baja. A felesége unszolására Horváth orvoshoz ment, aki bromot rendelt, ezt az orvosságot szedgette napok óta. Néhány nappal ezelőtt azután kijelentette feleségének, hogy megöli magát, de előbb vele is végez, meg a leányával is, mert azt akarja, hogy együtt menjenek a halálba. Az asszony rémülten tiltakozott férje terve ellen, majd csillapítani igyekezett Horváthot, akin a buskomorság jelei mutatkoztak. Látványosan letett arról a tervről, hogy kiirtja családját, szerdán azonban azzal ébredt fel, hogy most már itt az ideje annak, hogy együtt meghaljanak.

Az asszony megijedt a fenyegetéstől és elsietett hazulról, hogy orvost hívjon. Mire hazaérkezett, a lakást bezárva találta, nem tudott bemenni. Átszaladt a szomszédokhoz, akiknek a segítségével azután felfeszítette a bezárt ajtókat. Horváthot azonban nem találták. A konyhában vércseppek mutatták, hogy valami történhetett, az asztalon egy véres borotva hevert.

A kutatást a padláson folytatták, ahol az életunt géplakatos megtalálták a földön. A padlás sarkán akasztotta fel magát egy gerendára. A vékony zsineg elszakadt, Horváth lezuhant a földre. Rendőrt hívtak, aki a zsineget levágta az öngyilkos nyakáról, kihívták a mentőket, de már csak a beállott halált konstatálhatták.

Horváth Ferenc a feltevések szerint előbb

a torkát akarta elvágni, de ettől ugylátszik visszariadt, mire felment a padlásra és felakasztotta magát.

Az öngyilkos géplakatos holttestét a rendőri bizottság intézkedésére a törvényszéki orvostani intézetbe szállították, ahol fel fogják boncolni.

Bethlen Budapesten

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Bethlen miniszterelnök háromnapos bécsi tartózkodás után szerdán délből visszaérkezett Budapestre és nyomban átvette hivatala vezetését. Bethlen rendkívül bizakodóan nyilatkozott utjának eredményéről és kijelentette, hogy a tárgyalások kedvező hatással lesznek nemcsak a magyar-osztrák barátságra, de a gazdasági szerződésre is. Utjáról a külügyi bizottság csütörtöki ülésén fog beszámolni. Bethlen egyébként a határról megleghangú táviratot intézett Ender kancellárhoz. Schober is nyilatkozott és kijelentette, hogy Bethlen bécsi látogatása általános megelégedést váltott ki.

A miniszterelnök szerdán este a miniszterelnökségi palotában fényes dinét adott Takamatsu japán herceg tiszteletére, majd nagyszabású fogadás következett, utána bemutatták a japán hercegnek a magyar csárdást cigányzene hangjai mellett.

Joffre után meghalt Berthelot tábornagy is

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: Berthelot tábornagy szerdán este fél 7-kor meghalt. A tábornagy három hétig viaskodott a halállal. Eppen úgy, amint Joffrenál, lábát nála is amputálni kellett, az operációt azonban magas kora miatt nem tudta túlélni.

Berthelot 71 éves volt, a világháborúban Joffre marsall vezérkari főnökeként működött. A háború után a legfőbb haditanács tagjává nevezték ki és ezt a tisztségét haláláig viselte.